അധ്യായം 7

സംഗീതോപകരണങ്ങൾ

ലക്ഷ്യം:ഒരു ഗാന ശകലത്തിലെ സംഗീതോപകരണങ്ങളുടെ പ്രസക്തി മനസ്സിലാക്കുക, ഉപകരണ ഫാമിലിയെ കുറിച്ച് കൂടുതൽ അറിയുക.

നോട്ടുകളുടെയും താളത്തിന്റെയും പാളികളുള്ളതും സമ്പന്നവുമായ ശബ്ദം സൃഷ്ടിക്കാൻ ഉപകരണങ്ങൾ ഉപയോഗിക്കുന്നു.

0680CH07

പ്രവർത്തനം 1: ഗാനങ്ങളിൽ സംഗീതോപകരണങ്ങളുടെ പങ്ക്

'ശ്യാമളെ മീനാക്ഷി' എന്ന പാട്ട് ശ്രദ്ധിക്കുക ഇപ്പോൾ, അത് സ്വയം പാടാൻ ശ്രമിക്കുക.

വരികൾ : സുന്ദരി മീനാക്ഷി
രചയിതാവ്: മുത്തുസാമി ദീക്ഷിത്

ശ്യാമളെ മീനാക്ഷി
സുന്ദരേശ്വര സാക്ഷി
ശങ്കരി ഗുരുഗുഹ
സാമുദ്ഭാവെ ശിവേവ
പാമര മോചനി
പങ്കജ ലോചനി
പത്മാസന വാണി ഹരി
ലക്ഷ്മി വിനുതേ സംഭവി
ശ്യമളെ മീനാക്ഷി

"ഓരോ സംഗീതജ്ഞനും മെലഡികളും താളങ്ങളും ഉപയോഗിച്ച് ഹൃദയത്തിൽ നിന്നും കഥ പറയുന്ന ഒരു കഥാകാരനാണ്

— പണ്ഡിറ്റ് രവിശങ്കർ ഭാരതരത്ന, സിത്താർ വിദ്വാൻ

പ്രവർത്തനം	ക്ലാസ്സുമായി ചർച്ച ചെയ്യുക
നിങ്ങളുടെ ക്ലാസ് മുറിയിൽ ലഭ്യമായ ഏതെങ്കിലും സംഗീത ഉപകരണം ഉപയോഗിച്ച് ഈ ഗാനം ആലപിക്കുക. അല്ലെങ്കിൽ, താളത്തിനനുസരിച്ച് പാട്ടുകൾ പാടാൻ നിങ്ങളുടെ ശരീര ഭാഗങ്ങൾ ഉപയോഗിച്ച് കൈയടിക്കുകയോ കാലുകൾ തറയിൽ ചവിട്ടുകയോ ചെയ്യുക	ശരീരഭാഗങ്ങൾ ഉപയോഗിക്കുന്നത് പാട്ടു പാടാൻ നിങ്ങളെ സഹായിച്ചത് എങ്ങനെ? നിങ്ങൾ അത് ആസ്വദിച്ചോ?
ഇപ്പോൾ ഒരു ഓഡിയോ ട്രാക്കിന്റെ കൂടെ പാടുക ഇതോടൊപ്പമുള്ള ഉപകരണങ്ങൾ ഒരു വയലിൻ, മൃദംഗം എന്നിവയാണ് .	ഒരു സംഗീത ഉപകരണം സംഗീത ഭാഗത്തിനെ എങ്ങനെ അനുഭവ വേദ്യമാക്കുന്നു ?
ഇപ്പോൾ പുതിയ ഉപകരണങ്ങൾ ഉപയോഗിച്ച് ഓഡിയോ ട്രാക്ക് പാടുക - പിയാനോയും ഡ്രംസും.	മറ്റൊരു കൂട്ടം ഉപകരണങ്ങൾ ഉപയോഗിച്ചപ്പോളുണ്ടായ അനുഭവം എന്താണ്? നിങ്ങൾക്ക് ഏതിലെങ്കിലും ഒരു മുൻഗണന ഉണ്ടായിരുന്നോ, എന്തുകൊണ്ട്?

© NCERT not to be republished

നിങ്ങൾക്ക് അറിയാമോ

ഇന്ത്യയിലെ ഏറ്റവും മികച്ച ഷെഹനായി കലാകാരന്മാരിൽ ഒരാളാണ് ഉസ്താദ് ബിസ്മില്ല ഖാൻ. മുമ്പ് നാടോടി സംഗീതത്തിൽ കൂടുതലും ഉപയോഗിച്ചിരുന്ന വുഡ് വിൻഡ് ഉപകരണമായ ഷെഹനായി ഹിന്ദുസ്ഥാനി ശാസ്ത്രീയ സംഗീതത്തിൽ ജനപ്രിയമായത് ഈ മഹാനായ സംഗീതജ്ഞന്റെ ശ്രമഫലമായാണ്. മതസൗഹാർദ്ദത്തിന്റെ പ്രതീകമായാണ് അദ്ദേഹത്തെ കണക്കാക്കിയിരുന്നത്. ഇന്ത്യയ്ക്ക് സ്വാതന്ത്ര്യം ലഭിച്ച 1947 ഓഗസ്റ്റ് 15 ന് ചെങ്കോട്ടയിൽ പരിപാടി അവതരിപ്പിക്കാൻ അദ്ദേഹത്തെ ക്ഷണിച്ചു.

പ്രവർത്തനം 2: ശ്രദ്ധിക്കലും മറുപടിനൽകലും

പൊതുവേ പറയപ്പെടുന്ന ഒരു കഥയുടെ ഒപ്പം ഒരു ഉപകരണവും ഉപയോഗിച്ച് കഥ കേൾക്കുക. ഉപകരണം എങ്ങനെയാണ് കഥപറച്ചിലിന്റെ ആഴം വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതെന്ന് വിശദീകരിക്കുക .

സരസ്വതി വീണ

ഈ ഉപകരണം വായിക്കുമ്പോൾ ഒരു കഥ കേൾക്കാൻ ശ്രമിക്കുക നിങ്ങളുടെ വികാരങ്ങൾ രേഖപ്പെടുത്തുക.

പ്രവർത്തനം 3: ഉപകരണ കുടുംബങ്ങൾ

സംഗീതത്തിന്റെ രണ്ട് പ്രധാന ഘടകങ്ങൾ മെലഡിയും ടെമ്പോയുമാണ്. ഇവയെ അടിസ്ഥാനമാക്കി, ഉപകരണങ്ങളെ ഇങ്ങനെ തരംതിരിച്ചിരിക്കുന്നു:

- മെലഡി ഉപകരണങ്ങൾ
- റിഥം ഉപകരണങ്ങൾ

എങ്ങനെ വായിക്കുന്നു എന്നതിനെ അടിസ്ഥാനമാക്കി ഉപകരണങ്ങളെ കൂടുതൽ രീതിയിൽ തരംതിരിക്കുന്നു. സംഗീതോപകരണങ്ങളുടെ വർഗ്ഗീകരണം മനസ്സിലാക്കാൻ അടുത്ത പേജിൽ നൽകിയിരിക്കുന്ന ചിത്രം കാണുക.

പട്ടികയിൽ പരാമർശിച്ചിരിക്കുന്നവ കൂടാതെ, താളത്തിനായി ഉപയോഗിക്കുന്ന രണ്ട് ഉപകരണങ്ങളുടെ പേരുകൾ നൽകുക ?

1. ______________________
2. ______________________

മെലഡിക്കായി ഉപയോഗിക്കുന്ന രണ്ട് ഉപകരണങ്ങളുടെ പേര് പറയാമോ?

1. ______________________
2. ______________________

സ്വാട്രിങ്ങുകൾവലിച്ചുകൊണ്ട്വായിക്കുന്ന രണ്ട് മെലഡി ഉപകരണങ്ങളുടെ പേര് പറയാമോ?

1. ______________________
2. ______________________

ലോഹം ഉപയോഗിച്ച് നിർമ്മിച്ച രണ്ട് റിഥം ഉപകരണങ്ങളുടെ പേര് പറയാമോ?

1. ______________________
2. ______________________

© NCERT not to be republished

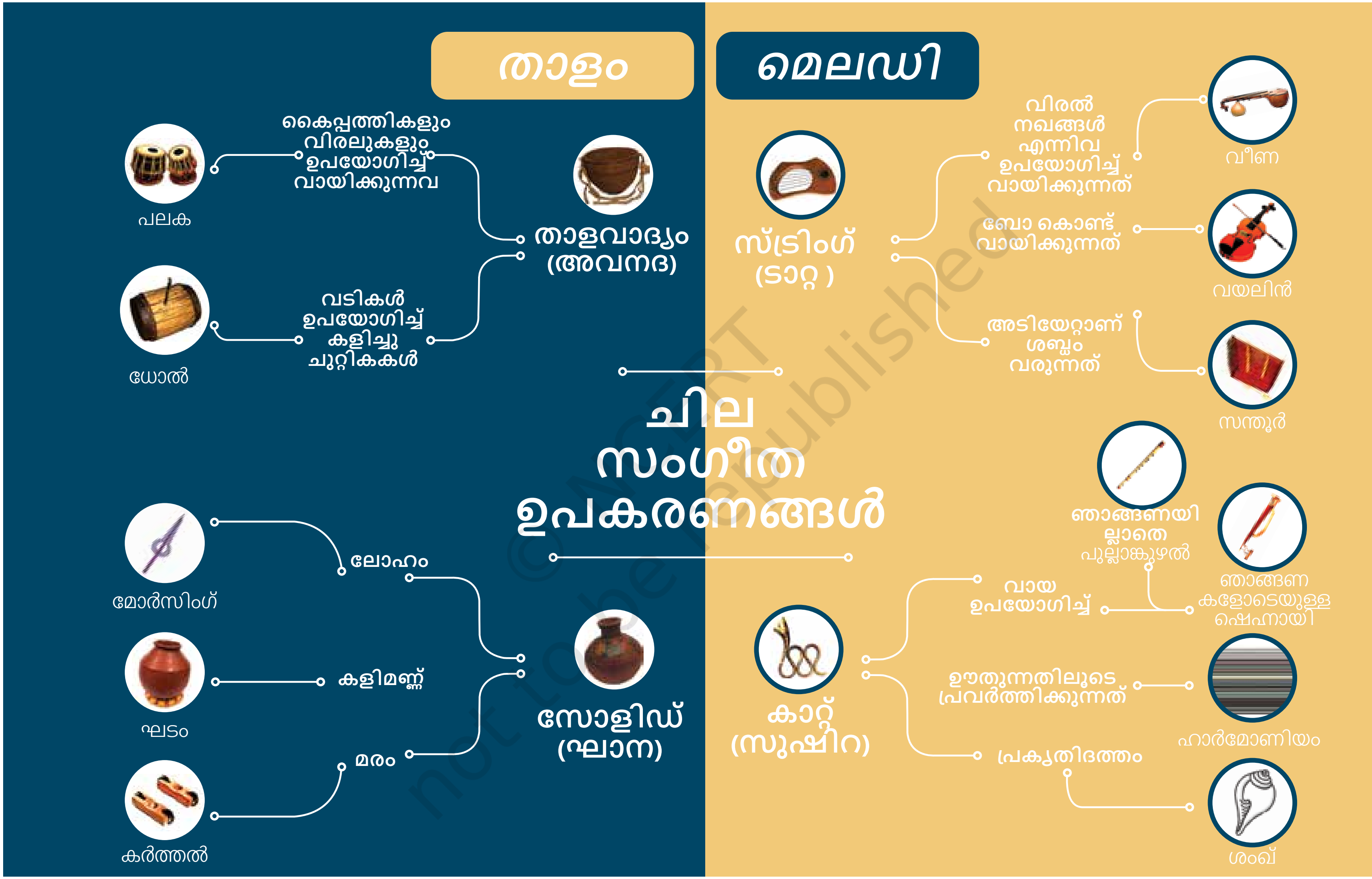
താളം
മെലഡി
കൈപ്പത്തികളും വിരലുകളും ഉപയോഗിച്ച് വായിക്കുന്നവ
പലക
താളവാദ്യം (അവനദ്ധ)
വടികൾ ഉപയോഗിച്ച് കളിച്ചു ചുറ്റികകൾ
ധോൽ
ചില സംഗീത ഉപകരണങ്ങൾ
ലോഹം
മോർസിംഗ്
കളിമണ്ണ്
ഘടം
മരം
കർത്തൽ
സോളിഡ് (ഘന)
സ്ട്രിംഗ് (ടാറ്റ)
വിരൽ നഖങ്ങൾ എന്നിവ ഉപയോഗിച്ച് വായിക്കുന്നത്
വീണ
ബോ കൊണ്ട് വായിക്കുന്നത്
വയലിൻ
അടിയേറ്റാണ് ശബ്ദം വരുന്നത്
സന്തൂർ
ഞാങ്ങണയില്ലാതെ പുല്ലാങ്കുഴൽ
ഞാങ്ങണകളോടെയുള്ള ഷെഹനായി
വായ ഉപയോഗിച്ച്
കാറ്റ് (സുഷിറ)
ഊതുന്നതിലൂടെ പ്രവർത്തിക്കുന്നത്
ഹാർമോണിയം
പ്രകൃതിദത്തം
ശംഖ്

ക്യുആർ കോഡ് സ്കാൻ ചെയ്ത് ഉപകരണങ്ങളെ നാമവുമായി പൊരുത്തപ്പെടുത്തുക

ക്യു ആർ കോഡ്	സംഗീത ഉപകരണം	ക്യു ആർ കോഡ്	സംഗീത ഉപകരണം
1.	a. സിത്താർ	2.	b. സന്തൂർ
3.	c. ഹാർമോണിയം	4.	d. തംബുരു
5.	e. വയലിൻ	6.	f. ഷെഹനായി
7.	g. തബല	8.	h. സരോദ്
9.	i. പുല്ലാങ്കുഴൽ	10.	j. പഖവാജ്

ഉത്തരങ്ങൾ: 1-e, 2-d, 3-a, 4-b, 5-c, 6-h, 7-j, 8-i, 9-g, 10-f

© NCERT not to be republished

പ്രവർത്തനം 4: നിങ്ങളുടെ സ്വന്തം ഉപകരണം നിർമ്മിക്കുക

ഗ്ലാസ്, ലോഹം അല്ലെങ്കിൽ കളിമൺ പാത്രങ്ങൾ ഓരോന്നിലും വ്യത്യസ്ത അളവിൽ വെള്ളം എന്നിവ അടങ്ങിയിരിക്കുന്ന രസകരമായ ഒരു ഉപകരണമാണ് ജലതരംഗം . കലാകാരൻ ഓരോ പാത്രത്തിന്റെയും അറ്റത്ത് ഒരു മരവടി ഉപയോഗിച്ച് അടിക്കുകയും സംഗീതം നിർമ്മിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ഇത് ഒരു മെലഡിയും റിഥം ഉപകരണവുമാണ്. നമുക്ക് ഇതിനെ ഒരു കാറ്റ് ഉപകരണമായി തരംതിരിക്കാം, കാരണം ഓരോ പാത്രത്തിലും ജലനിരപ്പിന് മുകളിലുള്ള വായുവാണ് ശബ്ദം പുറപ്പെടുവിക്കാൻ പ്രകമ്പനം സൃഷ്ടിക്കുന്നത് . പാത്രങ്ങളുടെ അറ്റമായ ഒരു പാളി അല്ലെങ്കിൽ ഒരു ഉപരിതലത്തിൽ തട്ടിയാണ് ശബ്ദം ഉണ്ടാക്കുന്നത് എന്നതിനാൽ ഇത് ഒരു താള വാദ്യ ഉപകരണമാണ്.

നിങ്ങളുടെ അടുക്കളയിൽ ലഭ്യമായ പാത്രങ്ങൾ ഉപയോഗിച്ച് നമുക്ക് ജലതരംഗം ഉണ്ടാക്കാം

നിങ്ങൾക്ക് ആവശ്യമായത്

ഉറപ്പുള്ള അഞ്ച് പാത്രങ്ങൾ, ഒരു കാൻ വെള്ളം, രണ്ട് പെൻസിലുകൾ അല്ലെങ്കിൽ തടി വടികൾ. ഇനി നമുക്ക് തുടങ്ങാം -

- ഒരു മേശയിൽ നിരയായി പാത്രങ്ങൾ ക്രമീകരിക്കുക.
- പാത്രങ്ങളിൽ വ്യത്യസ്ത അളവിൽ വെള്ളം നിറയ്ക്കുക. നിങ്ങൾക്ക് ആദ്യത്തെ പാത്രത്തിൽ ഒരു കപ്പ് വെള്ളം നിറയ്ക്കാം, രണ്ടാമത്തേതിൽ മുക്കാൽ ഭാഗം , മൂന്നാമത്തെ പത്രത്തിൽ അരഭാഗം , നാലാമത്തെ പാത്രത്തിൽ നാലിലൊന്ന് ഭാഗം വെള്ളം നിറയ്ക്കുക .
- നിങ്ങളുടെ സ്വന്തം ജല തരംഗം ഉപയോഗ യോഗ്യമാണ് .
- പെൻസിൽ അല്ലെങ്കിൽ വടി ഉപയോഗിച്ച് ഓരോ പാത്രത്തിന്റെയും അറ്റം സൗമ്യമായി അടിക്കുക, നിങ്ങളുടെ സ്വന്തം സംഗീതം ഉണ്ടാക്കുക. നിങ്ങൾ വ്യത്യസ്ത പാത്രങ്ങൾ അടിക്കുമ്പോൾ പിച്ച് എങ്ങനെ വ്യത്യസ്തമാണെന്ന് നിരീക്ഷിക്കുക.

പ്രവർത്തനം 5: കേൾക്കുകയും പഠിക്കുകയും ചെയ്യുക

ബെംഗളൂരുവിലെ ഇന്ത്യൻ മ്യൂസിക് എക്സ്പീരിയൻസ് മ്യൂസിയമാണ് ഇന്ത്യയിൽ നിന്നുള്ള ഉപകരണങ്ങളുടെ ഒരു ദൃശ്യ ശ്രവണ പരമായ രീതിയിൽ നിർമ്മിച്ചിരിക്കുന്ന ആമുഖം കാണുക . ഈ ഉപകരണങ്ങളിൽ ഏതാണ് നിങ്ങൾ ഇഷ്ടപ്പെടുന്നത്, എന്തുകൊണ്ട്? ഉപകരണങ്ങളെ തരംതിരിക്കാൻ കഴിയുന്ന വ്യത്യസ്ത രീതികൾ ശ്രദ്ധിക്കുക.

പ്രവർത്തനം 6: നമുക്ക് ഒരു പ്രൊജക്റ്റ് ഉണ്ടാക്കാം

- സംഗീതവും ശാസ്ത്രവും.
- ഏതെങ്കിലും ഒരു പ്രാദേശിക സംഗീതജ്ഞന്റെ ജീവിത രേഖാചിത്രവും അവരുടെ സംഭാവനയും .

സംഗീതോപകരണങ്ങളുടെ മാന്ത്രിക ലോകം

സംഗീതോപകരണങ്ങൾ സമ്പന്നമായ സംഗീത അനുഭവം സൃഷ്ടിക്കുന്നു. ഉപകരണങ്ങളെ അവയുടെ ഉപയോഗത്തെയും അവ സൃഷ്ടിച്ച വസ്തുവിനെയും അടിസ്ഥാനമാക്കി തരംതിരിക്കാം. നിങ്ങൾ ആസ്വദിക്കുന്ന പാട്ടുകൾ കേൾക്കുക. ഉപയോഗിക്കുന്ന ഉപകരണങ്ങൾ തിരിച്ചറിയുകയും അവയെ വിവിധ വിഭാഗങ്ങളായി തരംതിരിക്കുകയും ചെയ്യുക.

പണ്ഡിറ്റ് രവിശങ്കർ (ഭാരത രത്ന പുരസ്കാര ജേതാവ്)

അധ്യാപകർക്കുള്ള കുറിപ്പ്

ഒരു വർക്ക്ഷോപ്പിനും പ്രദർശനത്തിനും സ്കൂളിന് പ്രാദേശിക കലാകാരന്മാരെ ക്ഷണിക്കാൻ കഴിയും. അവരുടെ ഗുരുവിൽ നിന്നും അവർ എങ്ങനെയാണ് അവർ പഠിച്ചതെന്ന് കണ്ടെത്താൻ കലാകാരനുമായി ഇടപഴകാൻ കുട്ടികളെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുക. ഏതുതരം ജീവിതമാണ് അവർ നയിക്കുന്നത്, കലാകാരന്മാർ പങ്കിടാൻ തയ്യാറുള്ള മറ്റേതെങ്കിലും അനുഭവം. നിർദ്ദിഷ്ട സംഗീതോപകരണങ്ങളും അവയുടെ അടിസ്ഥാന ഉപയോഗ രീതിയും (അധ്യാപകന്റെ ലഭ്യത അനുസരിച്ച്) പഠിക്കാൻ വിദ്യാർത്ഥികളെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുക.

© NCERT not to be republished